

REFERAT Udvalget for miljø, jordforurening og råstoffer 2014-2017 d. 28-08-2014

Mødedato Torsdag d. 28. august 2014 kl. 12:00

Mødested Hotel Svanen

Mødedeltagere Mette Bossen Linnet, V (Fravær)

Indholdsfortegnelse

Forslag til tillæg nr. 4 til "Råstofplan 2012". Råstofgraveområde ved Ødis-Taps i Kolding Kommune	3
Status for regionens indsats overfor jordforurening i 2013.....	6
Orientering om den nye indsats i forhold til jordforurenings påvirkning af overfladevand samt natur	8
Status for undersøgelser i Grindsted By.....	11
Eventuelt.....	14
Flytning af det planlagte møde den 9. oktober 2014.....	16
Næste møde.....	18

Punkt 1: Forslag til tillæg nr. 4 til "Råstofplan 2012". Råstofgraveområde ved Ødis-Taps i Kolding Kommune.

12/2560

Bilag

Forslag til tillæg nr 4 til råstofplan 2012 - Ødis-Taps

Forslag til tillæg nr. 4 til "Råstofplan 2012". Råstofgraveområde ved Ødis-Taps i Kolding Kommune.

RESUMÉ

Regionsrådet har på mødet den 16. december 2013 besluttet at påbegynde planprocessen for 6 tillæg for sand grus og sten til "Råstofplan 2012". På denne baggrund, anbefales *Forslag til tillæg nr. 4 for et råstofgraveområde ved Ødis-Taps i Kolding Kommune* fremlagt i offentlig høring i 8 uger.

Sagsfremstilling

Regionen har til opgave at gennemføre en kortlægning af råstoffer og etablere den overordnede planlægning af den fremtidige indvinding.

Det skal samtidig sikres, at der er balance mellem behovet for at skabe vækst og udvikling og hensynet til natur, miljø og levevilkårene for befolkningen lokalt, hvor råstofferne udvindes. Råstofplanen er et led i at skabe denne balance.

Ved udarbejdelsen af "Råstofplan 2012", blev det tilstræbt at udlægge graveområder svarende til efterspørgslen på råstoffer i de kommende 24 år (to planperioder) i hvert af delområderne Sønderjylland, Sydvestjylland, Trekantområdet og på Fyn. Råstofplanen viser, at regionen som helhed har ressourcer til at dække behovet i de kommende 24 år, men opgørelsen for de 4 delområder viser også, at ressourcerne er meget skævt fordelt. Som følge af dette, er der i råstofplanens retningslinjer åbnet for at udarbejde tillæg til råstofplanen i de dele af regionen, hvor der forudses en mangelsituation.

Området

Ejerne af matr.nr. 1d og 1h Brænore By, Taps, har foreslået at udlægge et nyt graveområde på 16 ha på de to matrikler.

Området ligger i Kolding Kommune ca. 3 km fra landevejen mellem Kolding og Christiansfeld og 7,5 km til nærmeste motorvejtilkørsel. Området er i dag primært landbrugsjord. Langs den sydøstlige afgrænsning løber en å beskyttet i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3.

I Sydvestjylland og i Trekantområdet er der et behov for yderligere graveområder til sikring af råstofforsyningen. Administrationen vurderer, at det ansøgte kan medvirke til at dække efterspørgslen efter råstoffer i Vejen og Kolding Kommuner.

Der er få andre sektorinteresser inden for det ansøgte areal og relativ stor afstand til nærmeste samlede bebyggelse.

Administrationen vurderer, at de miljømæssige gener og risici ved råstofindvinding kan imødekommes med vilkår for indvinding og efterbehandling.

Miljø og Råstoffer har udarbejdet en strategisk miljøvurdering for forslaget til graveområde, der svarer til det ansøgte. Resultatet er beskrevet i vedlagte forslag til plantillæg.

Planprocessen

Proceduren for et råstofplantillæg følger samme proces som udarbejdelsen af råstofplanen: Før udarbejdelsen af et forslag til råstofplantillæg, skal regionsrådet indkalde idéer og forslag med henblik på planlægningsarbejdet. Denne forhøring blev gennemført fra 17. december 2013 til 26. februar 2014.

Herefter udarbejder regionsrådet et forslag til råstofplantillæg. Det er først i denne fase, at hensyn til andre interesser afvejes. Administrationens udkast til dette forslag til plantillæg fremlægges nu for regionsrådet. Hvis regionsrådet vedtager forslaget, skal det fremlægges i offentlig høring i 8 uger. Samtidig med offentliggørelse vil forslaget blive udsendt til partshøring hos lodsejere, der har ejendomme indenfor det planlagte graveområde og beboere i nærmeste boliger.

På baggrund af høringssvarene foretages evt. ændringer i forslag til råstofplantillæg, hvorefter regionsrådet beslutter, om det justerede forslag til råstofplantillæg skal vedtages endeligt.

Afgørelsen i regionsrådet kan påklages til Miljø- og Naturklagenævnet, dog kun vedrørende retlige forhold.

INDSTILLING

Det indstilles:

At udvalget indstiller til regionsrådet, at forslag til tillæg nr. 4 til "Råstofplan 2012" for et graveområde ved Ødis-Taps i Kolding Kommune udsendes i offentlig høring i 8 uger.

BESLUTNING I UDVALGET FOR MILJØ, JORDFORURENING OG RÅSTOFFER DEN 28-08-2014

Indstillingen tiltrådt.

Punkt 2: Status for regionens indsats overfor jordforurening i 2013

14/10945

Bilag

Region Syddanmarks skriftlige indberetning for 2013 til Miljøstyrelsen

Status for regionens indsats overfor jordforurening i 2013

RESUMÉ

Miljø og Råstoffer forelægger status for den indsats, der er gennemført over for jordforurening i 2013.

Sagsfremstilling

Med det formål at give et overblik over regionens arbejde samt for at leve op til det gældende cirkulære fra Miljøstyrelsen, udarbejdes der hvert år en skriftlig oversigt over den samlede indsats over for jordforurening. Indberetningen vedrører alene arbejdet med jordforurening, hvorfor indsatsen og ressourcer anvendt til råstofplanlægning ikke indgår i opgørelserne.

De konkrete aktiviteter, det drejer sig om, og Miljø og Råstoffers redegørelse for dem, fremgår af det vedlagte bilag "Indberetning 2013. Region Syddanmarks skriftlige indberetning for 2013 til Miljøstyrelsen".

INDSTILLING

Til orientering.

BESLUTNING I UDVALGET FOR MILJØ, JORDFORURENING OG RÅSTOFFER DEN 28-08-2014

Til orientering.

Punkt 3: Orientering om den nye indsats i forhold til jordforurenings påvirkning af overfladevand samt natur

13/2504

Orientering om den nye indsats i forhold til jordforurenings påvirkning af overfladevand samt natur

RESUMÉ

Miljø og Råstoffer giver en orientering om de nye indsatser fra 2014 i forhold til jordforurenings påvirkning af overfladevand samt natur.

Sagsfremstilling

Med virkning fra januar 2014 er formålet og indsatsområderne i jordforureningsloven blevet tilpasset vandrammedirektivet samt habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiverne. Det betyder, at regionerne som noget nyt også skal prioritere en indsats over for jordforurening, der kan udgøre en risiko for overfladevand og natur. Særligt vil vandløb, søer og hav være i fokus.

Lovændringen bevirker, at regionerne skal foretage risikovurdering i forhold til overfladevand og natur af de jordforureninger, som er kortlagt i dag, og som vil blive kortlagt de kommende år. Det er ikke hensigten, at regionerne skal fremskynde den hidtidige kortlægning på grund af indsatsen overfor overfladevand.

På baggrund af risikovurderinger skal regionerne udpege de forurenede grunde, som potentielt udgør en risiko for overfladevand og natur. Desuden skal regionen sætte ind over for de forureninger, der måtte udgøre en akut risiko for overfladevand samt efterfølgende udføre en prioriteret oprensningsindsats.

Der er fastlagt en tidsramme for opgaven. Kildeopsporing og risikovurdering skal foregå i perioden 2014-2018. De akutte foranstaltninger skal foregå i perioden 2014-2020. I 2018 skal regionerne aflevere en liste med de forurenede grunde, der vurderes at udgøre en potentiel risiko sammen med et estimat for de skønnede omkostninger til den prioriterede oprensningsindsats. Oplysningerne skal indgå i de kommende statslige vandplaners basisanalyse. Den egentlige oprensningsindsats over for de jordforureninger, der påvirker overfladevand og natur, forudsættes at skulle ske i perioden 2021-2027 og årene derefter.

I henhold til aftale mellem Danske Regioner og Miljøministeriet skal indsatsen frem til 2020 ske inden for regionernes nuværende økonomiske ramme. De forventede udgifter til den prioriterede oprensningsindsats i 2021-2027 vil som nævnt først blive belyst i forbindelse med kildeopsporingen og risikovurderingen. Finansieringen af den prioriterede oprensningsindsats vil blive forhandlet i 2019.

Forberedelserne af den nye opgave blev startet i 2013. Miljøstyrelsen har i tæt dialog med regionerne udviklet et nyt IT-screeningsværktøj, som var klar til brug i juni 2014. Med screeningsværktøjet har regionerne fået en ensartet og målrettet fremgangsmetode for den indledende risikovurdering. En risikovurdering som er grundlaget for fastlæggelse af den offentlige indsats. Desuden har Miljøstyrelsen i samarbejde med regionerne udarbejdet en vejledning og informationsmateriale. Materialet vil være klar til brug i nær fremtid. Region Syddanmark har allerede og vil fortsat i 2014 deltage i udviklingsarbejder, der skal udvikle nye metoder og fremgangsmåder for at understøtte en effektiv opgaveløsning også på dette område.

I budgettet for 2014 er der afsat 0,5 mio. kr. til kildeopsporing, risikovurdering og udviklingsarbejde i forhold til overfladevand og natur.

Miljø og Råstoffer vil på udvalgsmødet give en orientering om den nye indsats i forhold til jordforurenings påvirkning af overfladevand samt natur.

INDSTILLING

Til orientering.

Til orientering.

Punkt 4: Status for undersøgelser i Grindsted By

07/7173

Status for undersøgelser i Grindsted By

RESUMÉ

Der gives en orientering om forureningerne i Grindsted relateret til Grindstedværkets produktion samt en status for resultaterne af regionens undersøgelser i henhold til handleplan 1 af 23. juni 2008 og handleplan 2 af 26. september 2011.

Sagsfremstilling

Der har siden 1914 været produktion på det område i Grindsted, som i dag benævnes "fabriksgrunden". Efter en kort årrække med svovlsyre- og fosfatfabrikation overtog I/S Grindstedværket i 1924 området. Virksomheden har siden da skiftet ejer og/eller navn flere gange. I det følgende benævnes virksomheden "Grindstedværket" uanset de skiftende ejerforhold og navne.

Fra 1924 er der produceret medicinalvarer og hjælpestoffer til næringsmiddelindustrien på fabriksgrunden. I dag består produktionen primært af hjælpestoffer til næringsmiddelindustrien.

Der har gennem tiden været håndteret enorme mængder kemikalier på Grindstedværket, og produktionen har medført kraftig forurening af fabriksgrunden. Afledning af spildevand fra produktionen har medført forurening af den afløbsgrøft, der går fra fabriksgrunden til Grindsted Å samt forurening af Grindsted Å-systemet (herunder Engsøen). Desuden har deponering af affald fra produktionen medført kraftig forurening ved banegravsdepotet og Grindsted gl. losseplads.

HANDLEPLANER

Regionens arbejde med de forureninger i Grindsted, der har relation til Grindstedværkets aktiviteter, følger to handleplaner vedtaget af regionsrådet henholdsvis 23. juni 2008 og 26. september 2011.

Formålet med handleplanernes aktiviteter er at:

- Skabe et grundlag for med høj grad af sikkerhed at kunne vurdere, at forurenede grundvand ikke kan bevæge sig ind i et område med særlige drikkevandsinteresser eller ind i et opland til en vandforsyning. Altså en vurdering af hvordan forureningerne spredes også i de dybereliggende magasiner, hvorfra der evt. kan indvindes drikkevand.
- Opnå høj grad af sikkerhed for at afdampning fra grundvandsforureningerne ikke giver anledning til indeklimaproblemer i boliger. Der fokuseres især på de områder langs Grindsted Å, hvor forureningsfanerne kommer tæt på terræn.
- Verificere om kortlægningen af forureningen i forbindelse med den tidligere afløbsgrøft og dennes udløb i Grindsted Å er tilstrækkelig.
- Sikre at Grindsted Å lever op til de målsætninger der vil fremgå af Vandplan 3 og de indsatsplaner der vil blive lavet på baggrund heraf - omkring 2020.
- Afklare om det er forbundet med en sundhedsmæssig risiko at opholde sig på banegravsdepotet.

Foreløbige resultater af undersøgelserne

Ud fra de undersøgelser, der indtil nu er udført, kan det konkluderes

- at områder med særlig drikkevandsinteresse og indvindingsoplande til vandværker ikke er truet af forureningsfanerne fra de fire kilder.
- at der i et område med ca. 1 km radius fra fabriksgrunden og et område med ca. 2 km radius fra Grindsted gl. losseplads ikke sker direkte nedsivning af forurenede grundvand fra det øvre til det nedre grundvandsmagasin.
- at der ved fabriksgrunden sker en langsom transport af forurenende stoffer gennem de lerede aflejringer, der adskiller det øvre og det nedre grundvandsmagasin, og at det nedre grundvandsmagasin derfor er svagt forurenede

under fabriksgrunden.

- at der ved Grindsted gl. losseplads muligvis sker en langsom transport af forurenende stoffer gennem de lerede aflejringer, der adskiller det øvre og det nedre grundvandsmagasin.
- at det forurenede grundvand fra i det øvre magasin med tiden ender i Grindsted Å og Engsøen.
- at Grindstedværkets forureninger påvirker Grindsted Å-systemet, og at målet "god økologisk tilstand" ikke er opfyldt på en ca. 8 km lang strækning.
- at afdampning fra grundvandsforureningerne ikke giver anledning til problemer for indeklimaet i boliger nord for Grindsted Å.
- at kortlægningen af afløbsgrøften er tilstrækkelig dokumenteret. Den såkaldte forsøgslagune ved afløbsgrøftens udløb til Grindsted Å er undersøgt og kortlagt.
- at der på hele banegravsdepotet var risiko for kontakt med forurenende stoffer i overfladejorden, samt at der i den nordligste del af depotet er risiko for at indånde skadelige stoffer fra depotmaterialet ved ophold på området.

BANEGRAVSDEPOTET

På baggrund af resultaterne af en undersøgelse af banegravsdepotet besluttede regionsrådet i 2011 at gennemføre en afværgeforanstaltning på banegravsdepotet. Formål med afværgeforanstaltningen er at hindre, at man kommer i direkte fysisk kontakt med den forurenede jord og at minimere risikoen for, at man indånder dampe fra forureningen. Afværgeforanstaltningen på depotarealet består i, at den oprindelige beplantning er ryddet, hvorefter der er udlagt markeringsnet og en halv meter ren jord, hvori der er plantet tornede buske. En bortgravning af depotet blev vurderet at koste over 100 mio. kr.

DET VIDERE ARBEJDE

På baggrund af resultaterne af de gennemførte undersøgelser bliver der arbejdet med at vurdere, om en eventuel afdampning fra forureningsfanen i grundvandet fra Grindsted gl. losseplads vil kunne medføre risiko for indeklimaet i boliger syd for Grindsted Å, hvilket i så fald skal undersøges nærmere.

For at kunne følge udviklingen i udvaskningen af tungmetaller fra banegravsdepotet vil der blive udført monitoringsboringer umiddelbart nedstrøms depotet.

Arbejdet med at undersøge og udvikle nye rensnings- og/eller fixeringsteknikker, som kan anvendes på stedet til at oprense/fixere tungmetallerne i banegravsdepotet afventer resultaterne af monitoringen af udvaskningen umiddelbart nedstrøms banegravsdepotet.

Fra 1. januar 2014 har regionen haft indsats overfor jordforureninger, der kan have skadelig virkning på overfladevand. I den forbindelse vil påvirkningen af Grindsted Å fra Grindstedværkets forureninger blive vurderet, herunder om der er behov for yderligere undersøgelser.

INDSTILLING

Til orientering.

BESLUTNING I UDVALGET FOR MILJØ, JORDFORURENING OG RÅSTOFFER DEN 28-08-2014

Til orientering.

Punkt 5: Eventuelt

14/2715

Eventuelt

BESLUTNING I UDVALGET FOR MILJØ, JORDFORURENING OG RÅSTOFFER DEN 28-08-2014

Ingen bemærkninger.

Punkt 6: Flytning af det planlagte møde den 9. oktober 2014

14/2715

Flytning af det planlagte møde den 9. oktober 2014

RESUMÉ

Det aftalte miljøudvalgsmøde den 9. oktober 2014 kl. 10.00-14.00 må flyttes. Der er besigtigelse og udvalgsmøde på Fyn.

Det foreslås, at mødet afholdes onsdag den 22. oktober 2014 kl. 10-14.

INDSTILLING

Det indstilles:

At det planlagte møde den 9. oktober 2014 kl. 10-14 aflyses og flyttes til onsdag den 22. oktober 2014 kl. 10-14.

BESLUTNING I UDVALGET FOR MILJØ, JORDFORURENING OG RÅSTOFFER DEN 28-08-2014

Indstillingen tiltrådt.

Punkt 7: Næste møde

14/2715

Næste møde

RESUMÉ

Næste møde er torsdag den 11. september 2014 kl. 12.00-16.00 i Odense/Tarup-Davinde. Der er frokost kl. 12.00-12.30, hvorefter der er besigtigelse og udvalgsmøde.

INDSTILLING

Til orientering.

BESLUTNING I UDVALGET FOR MILJØ, JORDFORURENING OG RÅSTOFFER DEN 28-08-2014

Næste møde afholdes den 11. september 2014 i Odense/Tarup-Davinde kl. 12.00 – 16.00. Der er frokost fra kl. 12.00 – 12.30, hvorefter der er besigtigelse.

Der er afbud fra Ulrik Sand Larsen til mødet.